

Sygn. akt II CSK 68/16

POSTANOWIENIE

Dnia 3 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa Gminy Ż. o statusie miejskim
przeciwko R. S. i M. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 sierpnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego R. S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 5 sierpnia 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik pozwanego R. S. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 sierpnia 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparła na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne autorka skargi kasacyjnej sprowadziła do pytania, „czy sąd cywilny może dokonać samodzielnych ustaleń w sprawie, odmiennych niż wynikałoby to z uzasadnienia prawomocnego wyroku skazującego, w tym czy mógłby rozstrzygnąć stopień przyczynienia się do powstałej szkody”.

Przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy, dotychczas niewyjaśniony i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.).

Pytanie sformułowane w skardze nie spełnia powyższych wymagań. Problem zastosowania art. 11 k.p.c. był przedmiotem wykładni w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego. Nie wywołuje wątpliwości, że ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do wysokości szkody, wiążą sąd cywilny, jeżeli wysokość szkody stanowi element stanu faktycznego objętego tym przestępstwem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013 r., V CSK 393/12, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2013 r., V CSK 556/12, nie publ.). W wyroku z dnia 9 kwietnia 2015 r. II CSK 363/14 (nie publ.) Sąd Najwyższy stwierdził ponadto, że w postępowaniu cywilnym możliwe jest dokonanie dodatkowych ustaleń, istotnych z punktu widzenia przesłanek odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody, które nie były istotne dla określenia znamion przestępstwa i odpowiedzialności karnej. Zagadnienie przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody stanowi domenę sądu cywilnego (art. 362 k.c.). Badanie okoliczności, czy poszkodowany przyczynił się do powstania szkody, nie może więc być wyłączone spod kognicji tego sądu, co jest oczywiste i nie wymaga rozstrzygnięcia, jako istotnego zagadnienia prawnego.

Powołany w skardze zarzut naruszenia art. 11 k.p.c. mógł więc stanowić punkt wyjścia dla formułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), nie zaś ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ pkt 1 k.p.c.). Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na spełnienie przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymagało jednak jej właściwego skonstruowania z punktu widzenia podstaw kasacyjnych, na których skarga może być oparta. Ten warunek w skardze nie został spełniony, skoro skarga kasacyjna oparta została na podstawie naruszenia art. 217 § 2 w zw. z art. 381 k.p.c., a więc przepisów, których Sąd drugiej instancji nie stosował. Przed tym Sądem skarżący nie żądał przeprowadzenia dowodów, a więc Sąd drugiej instancji nie mógł ich pominąć (art. 217 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.). Łączenie z kolei zarzutu naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. z naruszeniem art. 381 k.p.c., który dotyczy tzw. nowości odnoszących się do faktów i dowodów, które mogą być pominięte przez sąd drugiej instancji, nie zaś dowodów bezzasadnie pominiętych przez Sąd pierwszej instancji,

ocenić należało w kategoriach nieporozumienia. Innymi słowy, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania byłoby usprawiedliwione tylko wtedy, gdyby w ramach zarzutu naruszenia art. 378 k.p.c. (nie został powołany w skardze) wykazane zostało, że Sąd drugiej instancji, rozpoznając sprawę w granicach apelacji, bezzasadnie oddalił zasadny zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 217 § 2 k.p.c., a ponadto bezzasadnie oddalił, naruszając art. 217 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. ponowione przed tym Sądem wnioski dowodowe, które bezzasadnie oddalone zostały przez Sąd pierwszej instancji. Skarga kasacyjna nie została tak skonstruowana, nie zasługiwała więc na przyjęcie do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).